

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ

ፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ

FEDERAL NEGARIT GAZETA

OF THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA

ዑለተኛ ዓመት ቁጥር ፪
አዲስ አበባ — ጥቅምት ፲፭ ቀን ፲፱፻፹፰

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ

2nd Year No. 2
ADDIS ABABA - 26th October, 1995

ማውጫ

አዋጅ ቁጥር ፲፬/፲፱፻፹፰ ዓ.ም.
የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት የሕግ አወጣጥ ሥነ ሥርዓት
አዋጅ ገጽ ፹፰

CONTENTS

Proclamation No. 14/1995
House of Peoples' Representatives Legislative
Procedure Proclamation Page 88

አዋጅ ቁጥር ፲፬/፲፱፻፹፰

ስለ የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት የሕግ አወጣጥ ሥነ ሥርዓት የወጣ አዋጅ

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ
መንግሥት አንቀጽ ፶፭ የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ለፌዴራሉ
መንግሥት በተሰጠው የሥልጣን ክልል ሕግ የማውጣት ሥልጣን
እንዳለው ስለሚደነግግ፤

ይህ ያልተሸራረፈ ሙሉ የሕግ ማውጣት ሥልጣን በሥራ
የሚተረጎመው ምክር ቤቱ አምናና መክርበት በሚከተለው የሕግ
አወጣጥ ሥነ ሥርዓት በመሆኑ፤

የምክር ቤቱ የሕግ አወጣጥ ሥነ ሥርዓት በሕገ መንግሥቱ
የተቀመጡትን ዲሞክራሲያዊ ባህርያት የሚያሳላፍ የሕዝብ
ተወካዮች ምክር ቤት አሰራርም ለሕዝብ ግልጽና በሚገባ ደረጃ
በጥንቃቄ የታለመ መሆን ስለሚኖርበት፤

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ
መንግሥት አንቀጽ ፶፱(፪) እና ፶፭(፩) መሠረት የሚከተለው
ታውጇል።

፩. አጭር ርዕስ

ይህ አዋጅ “የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት የሕግ አወጣጥ ሥነ
ሥርዓት አዋጅ ቁጥር ፲፬/፲፱፻፹፰” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

PROCLAMATION NO. 14/1995

A PROCLAMATION TO PROVIDE FOR THE LEGISLATIVE PROCEDURE OF THE HOUSE OF PEOPLES' REPRESENTATIVES

WHEREAS, Article 55 of the Constitution of the
Federal Democratic Republic of Ethiopia provides that the
House of Peoples' Representatives has the power to legislate
within the bounds of the jurisdiction of the Federal Govern-
ment;

WHEREAS, this complete power to legislate is to be
exercised in accordance with a procedure followed by the
House, having consulted upon and consented to it;

WHEREAS, the legislative procedure of the House
ought to emphasize on the democratic tenets embodied in the
Constitution and its *modus operandi* ought to be carefully
devised with transparency and comprehensibility to the
public in mind;

NOW, THEREFORE, in accordance with Articles
59(2) and 55(1) of the Constitution of the Federal Democratic
Republic of Ethiopia, it is hereby proclaimed as follows:

1. Short Title

This Proclamation may be cited as the “House of
Peoples' Representatives Legislative Procedure
Proclamation No. 14/1995.”

ያንዱ ዋጋ } 1.45
Unit Price }

ነጋሪት ጋዜጣ ፖ.ሣ.ቁ. ፹፬፻፩
Negarit G.P.O.Box 80.001

፪. ትርጓሜ

በዚህ አዋጅ ውስጥ ፤

- ፩. “ሕግ” ማለት በዚህ አዋጅ በተደነገገው ሥነ ሥርዓት መሠረት በሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ፀድቆ በፕሬዚዳንቱ ፊርማ አማካኝነት በነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ በሥራ ላይ የሚውል ሕግ ፤ ደንብ ወይም መመሪያ ነው፤
- ፪. “የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት” ማለት በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ መንግሥት ከአንቀጽ ፶፫ እስከ ፷ በተደነገገው መሠረት የተቋቋመው የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ነው፤
- ፫. “ፀሐፊ” ማለት በአዋጅ ቁጥር ፲፫/፹፰ መሠረት የተደራጀው ጽሕፈት ቤትና ሠራተኞች ማለት ነው፤
- ፬. “የሕግ ረቂቅ” ማለት ለሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት እይታ የሚቀርብ ማናቸውም ጉዳይ ነው።

፫. የሕግ ረቂቅ ስለማቅረብ

- ፩. ማንኛውም የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት አባል የሆነ ተመራጭ በማናቸውም ጥያቄ ዙሪያ የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ሕግ እንዲያወጣለት የሕግ ረቂቅ ለማቅረብ ይችላል።
- ፪. በንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት የሚቀርብ የሕግ ረቂቅ ፤
 - ሀ) የሚቀርበው በጽሑፍ መሆን ይኖርበታል።
 - ለ) በሕግ ረቂቅ አቅራቢውና ቢያንስ በ፳ የምክር ቤት አባላት ፊርማ ድጋፍ ማግኘት አለበት።
- ፫. የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የሚኒስትሮች ምክር ቤት የሕግ ረቂቅ ለምክር ቤቱ የማቅረብ መብት አለው።
- ፬. ማናቸውም የሕግ ረቂቅ በምክር ቤቱ ፀሐፊ አማካኝነት ለምክር ቤቱ አፈገባዜ ይቀርባል።
- ፭. አፈገባዜው የሕግ ረቂቅ እንደቀረበለት ይዘቱንና ጽንሰ ሃሳቡን ለሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ያስታውቃል። ለመጀመሪያ ንባብ አጀንዳ እንዲያዘለት ያደርጋል።

፬. የመጀመሪያ ንባብ

- ፩. አጀንዳ የተያዘለት የሕግ ረቂቅ በተያዘለት የአጀንዳ ጊዜ በአፈገባዜዎቹ ወይም አፈገባዜው በሚወከለው ሰው ወይም የሕግ ረቂቁን ባቀረበው ተወካይ አማካኝነት በግልጽ ለሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ይነበባል።
- ፪. የቀረበው የሕግ ረቂቅ ለማንበብ ብዛት ያለውና ጊዜ የሚፈጅ ሆኖ በተገኘበት ጊዜ አፈገባዜው የሕዝብ ተወካዮቹ ከአጀንዳው ቀን በፊት በግል እንዲደርሳቸውና ያለ ግልጽ ንባብ ውይይት እንዲጀመርበት ሊያደርግ ይችላል።
- ፫. የቀረበው የሕግ ረቂቅ ከተነበበ በኋላ ሁለት ሦስተኛ የሚሆኑ የምክር ቤቱ አባላት ጉዳዩን በቀጥታ ምክር ቤቱ በመደበኛ ስብሰባው መመልከት ይገባዋል ብለው ከወሰኑ ጉዳዩ ወደ ኮሚቴ አይላኩም።
- ፬. የሕግ ረቂቁ ንባብ በንዑስ አንቀጽ (፩) እና (፪) መሠረት እንዳበቃ አፈገባዜው መድረኩን በመክፈት በአጠቃላይ የሕግ ረቂቁ መንፈስ ላይ ያወያያል።
- ፭. ውይይቱም እንዳለቀ የሕግ ረቂቁ ቁጥር ተሰጥቶት ጉዳዩ ወደሚመለከተው ኮሚቴ በአፈገባዜው አማካኝነት ይላካል።

2. Definitions

In this Proclamation:

- 1) “Law” means proclamations, regulations or directives that come into force upon approval by the House of Peoples’ Representatives and subsequent publication in the Federal Negarit Gazeta, under the signature of the President, in accordance with the procedure laid down herein;
- 2) “the House” means the House of Peoples’ Representatives established pursuant to the provisions of Articles 53 to 60 of the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia;
- 3) “Secretary” means the Head of the Secretariat established under Proclamation No. 13/1995;
- 4) “Draft Legislation” means any matter brought before the House for its consideration.

3. Submission of Draft Legislation

- 1) Every Deputy, member to the House, may submit a draft legislation on any matter, for promulgation by the House.
- 2) A draft legislation submitted under sub-Article (1) shall be:
 - (a) made in writing; and
 - (b) endorsed by the signatures of its initiator and , at least, 20 members of the House.
- 3) The Council of Ministers of the Federal Democratic Republic of Ethiopia has the right to submit draft legislation to the House.
- 4) All draft legislation shall be submitted to the Speaker of the House, through the Secretary.
- 5) The Speaker shall, upon submission of a draft legislation to him, notify the House of its content and essence; cause it to be itemized in the agenda for preliminary reading.

4. Preliminary Reading

- 1) A draft legislation itemized in the agenda shall, at the time therein set for it, be openly read out to the House by the Speakers, by a person whom the Speaker delegates or by the Deputy having submitted it.
- 2) Where the draft legislation submitted is found voluminous and time consuming for a reading, the Speaker may rule that it be individually sent out to Deputies, prior to the date set for the agenda and that deliberations be started upon it with open reading done without.
- 3) Where, subsequent to the reading of the draft legislation submitted, two-thirds of the members of the House decide that the House ought to directly consider the matter at its regular meeting, the matter shall not be referred to a Committee.
- 4) Upon completion of the reading of the draft legislation under sub-Articles (1) and (2), the Speaker shall open the floor for deliberations on the spirit of the draft legislation in general.
- 5) Upon winding-up of the deliberations, the draft legislation shall be numbered and referred to the concerned Committee by the Speaker.

፩. የምክር ቤቱ ቋሚ ኮሚቴዎች

- ፩. የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት የሚከተሉት ቋሚ ኮሚቴዎች ይኖሩታል፤
 - ሀ) የሕግ ጉዳይ ኮሚቴ፤
 - ለ) የበጀት ጉዳይ ኮሚቴ፤
 - ሐ) የኢኮኖሚ ጉዳይ ኮሚቴ፤
 - መ) የመከላከያና ደህንነት ኮሚቴ፤
 - ሠ) የውጭ ጉዳይ ኮሚቴ፤
 - ረ) የማህበራዊ ጉዳይ ኮሚቴ፤
 - ሰ) የምክር ቤት አስተዳደር ጉዳይ ኮሚቴ፤
 - ሸ) የመገናኛ ብዙኃንና የባህል ጉዳይ ኮሚቴ፤
 - ቀ) የሴቶች ጉዳይ ኮሚቴ።
- ፪. እያንዳንዱ ኮሚቴ አሥራ ሦስት (፲፫) የኮሚቴ አባላት ይኖሩታል። ሁሉም የኮሚቴ አባላት፣ ሊቃና መናብርትና ፀሐፊዎች በሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት በቀጥታ የሚመረጡ ይሆናሉ።
- ፫. አንድ የሕግ ተወካይ ከአንድ ኮሚቴ በላይ አባል ሊሆን አይችልም።
- ፬. የእያንዳንዱ ኮሚቴ ሊቃና መናብርትና ፀሐፊዎች ተጠሪነታቸው ለኮሚቴ አቸውና ለአፈገባዊው ይሆናል።
- ፭. እያንዳንዱ ኮሚቴ የሥራ ሃላፊነቱንና አሰራሩን በተመለከተ መመሪያውን አዘጋጅቶ በሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ያስጸድቃል።
- ፮. ምክር ቤቱ እንዳስፈላጊነቱ ሌሎች ኮሚቴዎችንና ንዑስ ኮሚቴዎችን ሊያደራጅ ይችላል።

፪. የኮሚቴዎች አሠራር

- ፩. አንድ የሕግ ረቂቅ በአንቀጽ ፱ (፭) መሠረት በአፈገባዊው ፊርማ ለሚመለከተው ኮሚቴ እንደተላከ የኮሚቴው አመራር እንደደረሰው ለሕዝብ ይፋ ያደርጋል።
- ፪. የሕግ ረቂቅ የደረሰው ኮሚቴ ጉዳዩን አጀንዳ አስይዞ፤
 - ሀ) ጉዳዩ የሚመለከታቸው ሁሉ አላባቸውን የሚገልጹበት መድረክ ያዘጋጃል፤
 - ለ) በጉዳዩ ላይ በጽሑፍ፣ በምስልና በሌሎች መንገዶች የሚላኩለትን እየመዘገበ ይቀበላል፤ ያጠናል፤
 - ሐ) ኮሚቴው በጉዳዩ ላይ ያደረገውን ምርመራ፣ ጥናትና ውሳኔዎች የሚያካትት ሪፖርት ለአፈገባዊው ያቀርባል።

፫. ሪፖርትን በተመለከተ

- ፩. አፈገባዊው የአንድ ኮሚቴ ሪፖርት እንደደረሰው ሪፖርቱ ለሕዝብ ተወካዮች በሙሉ እንዲደርስ ያደርጋል።
- ፪. ሪፖርቱ ለሕዝብ ተወካዮች ከደረሰበት ጊዜ ጀምሮ በቂ የጥናት ጊዜ ከተሰጠው በኋላ በምክር ቤቱ መደበኛ ስብሰባ ወይም እንዳስፈላጊነቱ በቀጣይና በልዩ ስብሰባ ባዎች እንዲታይ አፈገባዊው አጀንዳ ይይዛል።
- ፫. የኮሚቴው ሪፖርት በሕዝብ ተወካዮች በሚታይበት ጊዜ ሪፖርቱን ያዘጋጀው ኮሚቴ ከአፈገባዊዎቹ ጋር ሆነው ውይይቱን ይመራሉ፤ ጉዳዩን ያስረዳሉ፤ ያወያያሉ።

5. Standing Committees of the House

- 1) The House shall have the following Standing Committees:
 - (a) the Legal Affairs Committee;
 - (b) the Budgetary Affairs Committee;
 - (c) the Economic Affairs Committee;
 - (d) the Defence and Security Committee;
 - (e) the Foreign Affairs Committee;
 - (f) the Social Affairs Committee;
 - (g) the Committee for the Administrative Affairs of the House;
 - (h) the Mass Media and Cultural Affairs Committee;
 - (i) the Women's Affairs Committee.
- 2) Each Committee shall have thirteen (13) committee members. All Committee members and the Chairmen and Secretaries thereof shall be directly elected by the House.
- 3) No Deputy shall be member to more than one Committee.
- 4) The Chairman and Secretary of each Committee shall be accountable to their respective Committee and to the Speaker.
- 5) Each Committee shall draw up its own rules of procedure and have it approved by the House.
- 6) The House may form other Committees and sub-committees as necessary.

6. Mode of Operation of Committees

- 1) Upon a draft legislation being referred to the concerned Committee in accordance with Article 4(5), the Committee leadership shall publicize its having received same.
- 2) A Committee having received a draft legislation shall itemize the matter in its agenda; and,
 - (a) arrange a forum whereby all concerned with the matter voice their opinions thereon;
 - (b) receive, subject to keeping records, and study materials sent to it on the matter in writing, images and otherwise;
 - (c) submit, to the Speaker, a report consisting of its investigation, study and decision on the matter.

7. Consideration of a Report

- 1). Upon receiving the report of a Committee, the Speaker shall cause it to be sent out to all Deputies.
- 2) Subsequent to the lapse of sufficient time allocated for examination of the report since reception by the Deputies, the Speaker shall itemize the report in the agenda for consideration in regular meetings or, as may be necessary, in consecutive sessions and extraordinary meetings of the House.
- 3) In the course of consideration of the report by Deputies, the Committee that submitted it shall, together with the Speakers, preside over the meeting, elaborate on the matter and conduct the deliberations thereon.

- ፩. ረፖርቱን ምክር ቤቱ በብቃት ከተወያየበት በኋላ የሕግ ረቂቁን ተመልክቶ ባፀደቀው ኮሚቴ ሃሳብ መሠረት መስማማቱን ፣ ማሻሻሉን ፣ ማጽደቁን ወይም መጣሉን በድምጽ ብልጫ ያስታውቃል ።
- ፪. አፈጉባዔው በሕግ ረቂቁ ላይ የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት የወሰደውን አቋም ይፋ ያደርጋል ።

፫. ስለ ማጽደቅ

፩.11.1

- ፩. በሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት የአሰራር ሥነ ሥርዓት ደንብ አንቀጽ ፳፩/፱/ እና በአ.ት.ዮ.ጽያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ መንግሥት አንቀጽ ፶፯ መሠረት የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት አፈጉባዔ የሕግ ረቂቁን ምክር ቤቱ መክሮ የተስማማበት መሆኑን በመግለጽ የፌዴራል መንግሥቱ ፕሬዚዳንት በሁለት የሥራ ቀናት ውስጥ ለፊርማ እንዲደርሰው ያስተላልፋል ።
- ፪. ፕሬዚዳንቱ ከፈረሙ ፣ ወይም ካልፈረሙ ከ፲፭ ቀናት በኋላ ፣ ሕገ በሰራ ላይ ይውላል ።
- ፫. የፀደቀው ሕግ በአፈጉባዔው አማካኝነት ቁጥር ተሰጥቶት በፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ ይታተማል ።
- ፬. አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ ይህ አዋጅ ከጥቅምት ፲፭ ቀን ፲፱፻፹፰ ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል ።

አዲስ አበባ ጥቅምት ፲፭ ቀን ፲፱፻፹፰ ዓ.ም.

ዶ/ር ነጋሶ ጊዳዳ

የአ.ት.ዮ.ጽያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ፕሬዚዳንት

በርሃንና ሰላም ማተሚያ ድርጅት ታተመ ።
BERHANENA SELAM PRINTING ENTERPRISE

- 4) Subsequent to having sufficiently deliberated on the report, the House shall decide, by a majority vote, on whether to accept, modify, approve or reject the proposals of the Committee having considered the draft legislation.
- 5) The Speaker shall make official declaration of the position taken by the House on the draft legislation.

8. Approval of Draft Legislation

- 1) The Speaker of the House shall, together with a statement that the draft legislation has been considered and approved by the House, pass it on within two working days to the President of the Federal Government, for his signature, pursuant to Article 21(4) of the Rules of Procedure of the House and Article 57 of the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia.
- 2) The legislation shall come into force upon being signed by the President or, in case otherwise, fifteen (15) days after its having been received by him.
- 3) The approved legislation shall be numbered by the Speaker and thereby published in the Federal Negarit Gazeta.

9. Effective Date

This Proclamation shall enter into force as of the 26th day of October, 1995.

Done at Addis Ababa, this 26th day of October, 1995.

NEGASO GIDADA (DR.)

PRESIDENT OF THE FEDERAL DEMOCRATIC
REPUBLIC OF ETHIOPIA

(c) submit to the Speaker a report on the investigation study and recommendations.

7. Consideration of a Report

(1) Upon receiving the report of the committee, the Speaker shall cause it to be sent out to the members of the House.

(2) Subsequent to the submission of the report, the Speaker shall examine the report and submit a report to the House. In the course of consideration of the report by the Speaker, the committee shall be consulted. It shall be necessary, in consultative sessions and extraordinary meetings of the House.

(3) In the course of consideration of the report by the Speaker, the committee shall be consulted. It shall be necessary, in consultative sessions and extraordinary meetings of the House.

የሕግ ረቂቁን ምክር ቤቱ በብቃት ከተወያየበት በኋላ የሕግ ረቂቁን ተመልክቶ ባፀደቀው ኮሚቴ ሃሳብ መሠረት መስማማቱን ፣ ማሻሻሉን ፣ ማጽደቁን ወይም መጣሉን በድምጽ ብልጫ ያስታውቃል ።

አፈጉባዔው በሕግ ረቂቁ ላይ የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት የወሰደውን አቋም ይፋ ያደርጋል ።

የሕግ ረቂቁን ምክር ቤቱ መክሮ የተስማማበት መሆኑን በመግለጽ የፌዴራል መንግሥቱ ፕሬዚዳንት በሁለት የሥራ ቀናት ውስጥ ለፊርማ እንዲደርሰው ያስተላልፋል ።

ፕሬዚዳንቱ ከፈረሙ ፣ ወይም ካልፈረሙ ከ፲፭ ቀናት በኋላ ፣ ሕገ በሰራ ላይ ይውላል ።

የፀደቀው ሕግ በአፈጉባዔው አማካኝነት ቁጥር ተሰጥቶት በፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ ይታተማል ።

ይህ አዋጅ ከጥቅምት ፲፭ ቀን ፲፱፻፹፰ ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል ።